

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „УПРАВЛЕНИЕ“
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

Приета от ФС (протокол №/ дата):

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол №/ дата):

Декан:

(проф. д-р Стоян Марино)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “ПУБЛИЧНИ ФИНАНСИ”;

ЗА СПЕЦ: „Публична администрация“; ОКС „бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 6;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
Т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	120	-

Изготвили програмата:

1.
(Доц. д-р Людмил Найденов)
2.
(Гл. ас. д-р Пламен Джапаров)

Ръководител катедра:
„Финанси“ (Проф. д-р Стефан Вачков)

I. АНОТАЦИЯ

Обучението по дисциплината преследва две основни цели. На първо място, да представи нови знания за концепциите и базовите идеи чрез които съвременната икономическа теория обяснява необходимостта, ролята, организацията и резултатите от дейността на публичния сектор в пазарната икономика. На второ място, да осигури информацията относно конкретните особености на националното законодателство в сферата на публичните приходи и разходи (централни и местни) и да формира умения за управление на тяхната структура и насоченост.

Учебната дисциплина “Публични финанси” способства за разширяване на знанията, формирани от дисциплините “Макроикономика“, „Въведение във финансите“ и „Икономика на публичния сектор“ и следователно изисква наличие на базисна подготовка в цитираните научни области. Предмет на анализ са финансовите аспекти на дейността на държавата и институциите от общественения сектор.

За постигане на очертаните цели се прави критичен анализ на икономическата роля на държавата в пазарното стопанство, изследват се особеностите на производството и доставката на национални и местни публични блага и се дискутират теоретичните и практически проблеми на бюджетните системи и бюджетните решения. В тази връзка се предоставят нови знания и се формират умения за работа с бюджетна документация и за изграждане на бюджети в публичния сектор. Специално внимание се отделя на теорията за държавните разходи, анализират се социалните и икономически ефекти на данъчното облагане и се дискутира техниката на облагане с имуществени данъци, данъци върху доходите и върху потреблението. В обхвата на дисциплината попадат и въпросите, касаещи социалното осигуряване (осигурителни системи и фондове) и дълговото финансиране на публични проекти.

Запознаването с особеностите на националното данъчно и осигурително законодателство способства за формиране на умения за работа с данъчна документация и документация в сферата на социалното осигуряване. Придобитите знания и умения намират приложение в практиката на институциите от държавния сектор на централно и местно ниво.

Курсът осигурява теоретичния фундамент, методологичния инструментариум и законодателната база, необходими при изучаване на дисциплините “Стратегическо управление в публичния сектор”, „Мениджмънт на публичните инвестиции” и „Публичен и частен избор”.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
1.	Въведение в теорията на публичните финанси	3	2	
1.1	Конкурентно равновесие и ефективност на конкурентните пазари			
1.2	Пазарни провали и необходимост от публичен сектор			
1.3	Други основания за държавна намеса: преразпределение и асиметрична информация			
1.4.	Публични блага. Подход на Пигу. Модел на Бюкенън.			
1.5.	Външни ефекти. Теорема на Коус.			
2.	Публични разходи и разходни програми	3	2	
2.1	Дефиниране, роля и класификация на публичните разходи			
2.2	Теории за растежа на публичните разходи			

2.3	Методи за анализ и оценка на публични проекти			
2.4	Държавни разходни програми – теоретични основания и национална практика			
3.	Данъчни приходи на публичния сектор	3	2	
3.1	Източници и структура на приходите на публичния сектор.			
3.2	Справедливост на данъчното облагане			
3.3	Данъчно облагане и икономическа ефективност			
3.4	Данъчна система на България – обща характеристика			
4.	Облагане на доходите	4	5	
4.1	Данъчнополитически решения при организацията на прогресивен личен подоходен данък. Алтернативи на прогресивното облагане на физическите лица			
4.2	Избор на икономическа база за прилагане на корпоративен данък върху доходите			
4.3	Икономически деформации, причинени от корпоративния данък			
4.4	Облагане доходите на физическите и юридическите лица в България			
5.	Облагане на потреблението	4	5	
5.1	Обща характеристика на ДДС.			
5.2	Методи за определяне на добавената стойност. Единна или диференцирана ставка на ДДС?			
5.3	Елементи на организацията на ДДС в България			
5.4	Организация на акцизното облагане в България			
6.	Държавни заеми и държавен дълг	2	2	
6.1	Държавни заеми – видове, начини за сключване и начини за погасяване			
6.2	Класификация на националния дълг. Дефиниция за държавен дълг			
6.3	Индикатори за дългова тежест. Количествени методи за оценка на равнището на задлъжнялост			
6.4	Държавният дълг на България – състояние и тенденции			
7.	Бюджет и бюджетна система	2	2	
7.1	Понятие и характеристики на бюджета			
7.2	Принципи за изграждане на бюджета			
7.3	Бюджетна система (структура). Характеристика на отделните звена от бюджетната структура			
8.	Бюджетно планиране и технология на бюджетния процес	2	2	
8.1	Теоретични основи и методи на бюджетно планиране			
8.2	Програмно-целево бюджетно планиране - етапи и предимства.			
8.3	Роля на бюрократа			
8.4	Бюджетен процес – понятие, цели, етапи			
9.	Местни финанси и местни публични блага	3	3	
9.1	Вертикална структура на публичния сектор. Финанси на централната власт и местни финанси			
9.2	Характеристики на местните публични блага			
9.3	Оптимално предлагане на местни публични блага			
9.4	Разходи и приходи на местните власти в България			
10.	Осигурителни системи и фондове	4	5	
10.1	Характер и съдържание на социалното осигуряване.			

10.2	Системи и фондове за пенсионно осигуряване.			
10.3	Осигурителни системи и фондове за защита при временна не-работоспособност.			
10.4	Системи и фондове за защита срещу икономически рискове.			
10.5	Здравно осигуряване.			
	Общо:	30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Научен обзор	1	20
1.2.	Тест	1	30
	Общо за семестриален контрол:	3	50
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (тест)	1	70
	Общо за сесиен контрол:	1	70
	Общо за всички форми на контрол:	3	120

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Брусарски, Р., А. Захариев, Г. Манлиев. (2015). Финансова теория. София: Фабер.
2. Герчева, С. Дигиталният данък - фискалните аспирации на държавата към цифровата икономика. Инвестиции в бъдещето - 2019: Дванадесета научно-приложна конференция с международно участие, 3 - 4 октомври 2017: Сборник доклади, Варна: НТС - Варна, 2019, 104 - 109.
3. Найденов, Л. (2012). Данъчна автономност на местните власти – теоретични аргументи и национална практика. Варна: Стено.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Благойчева, Х. (2019). Осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд в контекста на корпоративната социална отговорност. Икономически и социални алтернативи, София: УНСС, 4, 56 - 66.
2. Найденов Л. (2015). Държавният дълг – новият стар проблем на България. Икономиката в променящия се свят: национални, регионални и глобални измерения: Сборник доклади от международна научна конференция. Варна: Наука и икономика, 2, 300 – 307.
3. Найденов, Л. (2016). За регионалната данъчна конкуренция без оптимизъм. // В: Вачков, Ст. И др. Финансовата наука между догмите и реалността. Варна: Наука и икономика. 319-360.
4. Найденов, Л. (2018). Фискални правила и устойчивост на публичните финанси на България - нормативни аспекти. Регионална икономика и устойчиво развитие: Сборник с

доклади от научна конференция, орг. от НИИ при ИУ-Варна, 17 ноем. 2017 г. Варна: Наука и икономика, 2, 42 - 53.

5. Найденов, Л. (2019). Проблеми при организацията на местните данъци в условията на фискална децентрализация. Инвестиции в бъдещето - 2019: Дванадесета научно-приложна конференция с международно участие, 3 - 4 октомври 2019: Сборник доклади, Варна: НТС - Варна, 121 - 125.
6. Gruber, J. (2019). Public Finance and Public Policy. Worth Publishers.
7. Khan, A. (2019). Fundamentals of Public Budgeting and Finance. Palgrave Macmillan.